

Cristina CREȚU

S-a născut la data de 28 noiembrie 1968, în satul Târnavă, comuna Botoroaga, județul Teleorman. A absolvit Facultatea de ziaristică, Universitatea *Hyperion*, și Facultatea de *Jurnalism și Științele Comunicării*, Universitatea din București (1998).

Premii:

- Diplomă de excelență pentru volumul de debut *Iarna dintre noi*, Editura **Liric graph**, 2016;
- Mențiune, Concursul Național de Proză Scurtă *Nicolae Velea*, ediția 1/2017, organizat de Editura **Betta**, pentru volumul *Umbre*;
- Nominalizare la Premiul Ovidiu 2017, organizat de Cenaclul *Lira 21* și USR Bacău;
- Premiul pentru poezie de dragoste, Gala poeziei de dragoste, ediția a II-a, București, 2018, Editura **ART Creativ**;
- Mențiune, Festivalul internațional de poezie și epigramă, *Romeo și Julieta la Mizil*, ediția a XI-a, 2017-2018;
- Premiul special al juriului, *Il sogno in un cassetto*, ediția a III-a, 2018, Taranto, Italia (proză);

Din 2019, este redactor și corector la revista *Convorbiri literar-artistice*.

Volume publicate:

- *Iarna dintre noi*, Editura **Liric graph**, 2016 (poezie);
- *Temple de trei zile*, Editura **Astralis**, 2017 (proză scurtă);
- *O carte pentru primăvara mea*, Editura **Eikon**, 2017 (memorii);
- *Un loc din câmpie*, Editura **Astralis**, 2018 (proză scurtă).

Colaborări la reviste:

A publicat poezie și proză în revistele *Radiometafora*, Seattle, U.S.A, *Cronograf*, *Literatura de azi* (revistă online, sub egida USR), *Confluente literare*, *eCreator*, *Contraste culturale*, *Parnas XXI*, *LOGOS* și *AGAPE*, *Convorbiri literar-artistice*, *Caligraf*, *Ante Portas* etc. A publicat poezie și proză în mai multe antologii din țară și străinătate.

Referințe critice:

"Cristina Crețu este o povestitoare cu nerv, precum o cascadă sau, mai bine zis, un iezer care țâșnește și se revarsă abundant, trezind deodată la viață natura din jur, înverzind-o! Îmi place la ea că nu e sofistă. Ceea ce are de spus spune fără fasoane! Fata din Teleorman, devenită bucureșteancă, ba încă și jurnalist prin absolvirea unei facultăți de profil, licențiată în comunicare, nu-și caută cuvintele, ele pur și simplu vin, curg și-ți deapănă povestea, simplu, fără zorzoane, dar metafora tronează precum o împărăteasă pe tron. Trăiești, tu cititor, integral și profund, la cote maxime, absolut, tot ceea ce a trăit povestitorul. În fața textelor ei ești ca în fața unui ecran panoramic, pe care rulează un film-reportaj, unde personajele sunt naturale, unde nu sunt trucaje, nu farduri, unde totu-i la vedere, e viu, e scurt și la obiect, e hâtru, e...teleormănean. Am să vă rețin atenția doar cu un scurt pasaj:

"Niculae Pâsu locuia cu patru case mai sus de noi, pe aceeași parte a drumului. Un bărbat cu un nas mare și cu o privire încruntată, un om pe care nu puteai să-l citești. L-am văzut pe sărite, stătea mai mult prin pușcării, auzeai lumea: "E Pâsu acasă. I-au dat drumul."

Câteodată venea la noi să întrebe dacă o văzusem pe nevastă-sa, Joia:

- Proasta mea e la voi?

- Nu e, Niculae, îi răspundea mama blajin, încercând să-l îmbuneze și cu gândul la soarta bieteii femei.

O bătea crunt. Avea ochi frumoși tanti Joia, când și când o vedeam cu cercuri violete sub ei și cu un aer trist da din umeri a neputință, că așa i-a fost soarta. A murit el primul. Tanti Maria lui Teleașă a venit și i-a spus mamei:

- Îl scâldară pe Niculae. L-am văzut și eu. Ce-a fost de el? Doar nasul și ...să mă ierți".

În proza *Cristinei Crețu* personajele sunt vii și parcă-ți vorbesc. Te simți acolo, privitor sau...actor. Te doare, ești lovit, plângi sau râzi, te sensibilizezi deopotrivă cu personajele ei, dar și cu trăirile și sensibilitatea ei, a autoarei!!!...

"Mă bucur mult că am fost aleasă, și eu, să scriu *un Cuvânt* pentru cartea pe care eu am îndemnat-o s-o scrie! Mă bucur mult că mi-a primit *sfatul* și mi-a ascultat *cuvântul* și pentru că a pus în aplicare îndemnul meu. Mult timp de aici înainte se va auzi de...*Cristina Crețu*! Sunt sigură!! Iar eu mă voi bucura împreună cu ea de succesul și reușita ei! Doamne ajută!". Scriam asta în 14 februarie 2017 și aș repeta la nesfârșit ceea ce am considerat și spus atunci. Cred în contemporaneitatea cu viitorul a scriiturii *Cristinei Crețu*.

N-am greșit deloc atunci când, la finele anului 2016, la încheierea unui interviu, am *obligat-o* să-mi promită că s-apucă să scrie proză. Cristina a scris și a publicat, după aceea, câteva cărți, exclusiv de proză: *Temple de trei zile*, 2017. Apoi, la foarte scurt timp, a publicat *O carte pentru primăvara mea*, în 2017, și apoi *Un loc din Câmpie*, în 2018. M-am bucurat întreit, pentru că mi s-a

demonstrat c-am avut fler și că n-am greșit când am *siluit-o*, obligând-o să-mi facă promisiunea că se-apucă să scrie proză. Scriind proză, *Cristina Crețu* a împușcat doi iepuri deodată: a fost foarte bine primită în lumea literară și, totodată, și-a mângâiat sufletul cu o bucurie deplină, fiindcă, la scurt timp, scriitura ei a fost descoperită de criticul literar de calibru, dl. Alex Ștefănescu. Domnia sa i-a scris și o prefață la o carte. E mult, e puțin!! Socotească fiecare. Mai ales cei care cunosc greutatea domniei sale în literatura română. Ei bine, recunoașterea cea măreață, mult așteptată de mulți condeieri, aceea de a intra în rândurile recunoșcuților scriitori (nu neapărat și valoroși, mulți dintre ei!!), în Uniunea Scriitorilor, încă n-a sosit pentru Cristina noastră, dar eu cred, și cred cu tărie, (de aceea și consemnez aici, ca să rămână!!), că timpul ei nu e prea...departe!!, fiindcă, prin scriitura și prin cărțile ei, literatura română și-a înscris în panoplie un scriitor foarte talentat, un scriitor care face cinste scrisului românesc și acestui neam de...Fii ai LUMINII! Plus că autoarea noastră mai are un as în mânecă. Cel puțin unul: e bățăioasă! E femeia...bărbată! Ea nu e o timidă ca Aura Dan, sau ca mine, ori ca mulți alți scriitori, care știu că ar trebui să îndrăznească mai mult, dar nu îndrăznesc, știind că nu e loc pentru ei pe undeva pe sus sau pe podium! Nu! *Cristina Crețu* e omul care știe ce poate și care, totodată, știe să lupte și luptă pentru obținerea medaliei! Ea este nelipsită de la cenacluri literare, de la lansări de carte, târguri de carte sau oricare alt fel de eveniment literar. Cu timp și fără timp, ea nu pregetă să fie prezentă și să-și prezinte creațiile și vrerea. Bravo ei! Poate că truda canotajului, pe care l-a practicat cu brio mulți ani, să-și arate și aici rodnicia și ...forța de a învinge, iar noi, ceilalți, să privim panoplia și să ne bucurăm de succesul ei, ca și cum ar fi al nostru. Dă, Doamne!”

(**Antoneta Rădoi**, redactor șef **Convorbiri literar-artistice**, 2019)

”Cristina Crețu nu alunecă în idilism. Ea are o libertate interioară și o naturalețe care conferă prospețime fiecărei evocări. Își amintește, de pildă, că înaintând prin lanul de porumb a speriat la un moment o căprioară care, ca să scape, i-a sărit drept în față și a făcut-o să leșine. Iată un mod nou, neașteptat de a descrie întâlnirea cu o căprioară, diferit de acela al lui Nicolae Labiș, care, și el, ne-a oferit o reprezentare a căprioarei cu totul diferită de aceea din cărțile lui Mihail Sadoveanu sau Emil Gârleanu.

Întâmplarea i-a atras porecla *Fata lovită de căprioară*, poreclă involuntar poetică, despre care îți vine să crezi că are un sens esoteric. „Lovită de căprioară”, adică de propria ei grație, care o face vulnerabilă în prozaica viață de fiecare zi.

Când dă examenul pentru admiterea la Liceul Sanitar din Târgoviște, Cristina nu se regăsește pe lista celor admiși, dar mama ei face o contestație și în plus îi cere directorului școlii dosarul fiicei. Acesta, strâns cu ușa, recunoaște că fata venită de la țară a fost nedreptățită:

„Atunci, directorul a luat-o de un umăr și i-a spus:

– Copilul e bun, rămâne la noi în liceu, ce să vă zic, doamnă, ați avut gardul, dar n-ați avut propteaua...”.

Acesta este genul de situație care o găsește mereu dezarmată pe Cristina. Dar ea merge mai departe, timid-insistentă. Așa face, de exemplu, când vrea să se înscrie la un club sportiv din București și este respinsă. Gata-gata să se resemneze, mai face totuși o încercare, tot din inițiativa mamei ei, și reușește. În scurtă vreme se și transferă la un liceu din Capitală, așa cum visase. Reconstituind aceste episoade biografice, autoarea îi portretizează, fugitiv, și pe părinții ei, care, fără să fie idealizați, îi cuceresc pe cititori.

Cristina Crețu nu exclamă, sumbru, ca G. Bacovia, „Liceu, cimitir al tinereții mele”. Dar nici nu recurge la dulcegării pentru a reconstitui anii de școală. Are o luciditate care nu exclude reveria. Povestește totul așa cum a fost și, mai ales, cum s-a răsfrânt în conștiința ei de om sensibil.

Sensibilitatea dată la maximum, până la a face dureroasă atingerea cu lumea din jur, este probabil esența scrisului Cristinei Crețu. La vârsta majoratului, găzduită de o verișoară de-a ei, Cristina examinează realitatea cotidiană în starea de spirit a unei artiste, văzând ceea ce puțini dintre noi știu să vadă:

„Becul spânzurat de tavan lumina slab încăperea. Cât zâmbeam, lumina aceea nu dispărea. Oamenii când râd sunt mori de lumină”. „Mori de lumină” – memorabilă imagine a oamenilor care râd!

Memorialista are și un fin umor. Iat-o cum i se înfățișează viața străzii privită de la fereastra care se deschide imediat deasupra trotuarului:

„Prin fereastra bucătăriei, de la demisol, vedeam pantofii vecinilor venind-plecând. Dacă îmi aruncam ochii spre stradă, vedeam jumătăți de oameni, plase, serviete, buchete de flori. Doar copiii erau întregi. Și statuia. Un scuar de ciment îi asigură intimitatea. Cel mult, când ieșeam, stăteam pe el, cu spatele spre statuie și priveam strada. Aveai impresia, o iluzie de câteva clipe, că mașinile veneau direct spre tine, dar ocoleau atent statuia care veghea locul.”

Mă opresc aici cu trecerea în revistă a episoadelor din biografia autoarei, lăsându-i pe cititori să le descopere singuri pe celelalte. Va fi o încântare pentru ei, așa cum a fost și pentru mine parcurgerea cărții de la prima până la ultima pagină. Deși citesc, din obligație profesională, sute de cărți pe an, n-am mai găsit de multă vreme una pe care s-o citesc *din plăcere*, așa cum am citit *O carte pentru primăvara mea* de Cristina Crețu.

(Alex Ștefănescu, critic literar, prefață la *O carte pentru primăvara mea*)

„Scrie pentru ca astfel să păstrezi florile sufletului tău, pe care altfel le ia vântul”, îndemna Nicolae Iorga, îndemn care se adresează parcă direct Cristinei Crețu, autoarea volumului *O carte pentru primăvara mea*. Prozele reunite de Cristina Crețu în acest volum, al treilea, după volumul de poezie *Iarna dintre noi* (2016) și altul de proză scurtă, *Temple de trei zile* (2017), au un puternic accent memorialistic, în desene de biografie ficționalizată, în sens marquezian: „Viața nu e cea pe care ai trăit-o, ci aceea pe care ți-o amintești și cum ți-o amintești spre a o povesti”. Sunt amintirile care-i compun un portret afectiv și spiritual în urcușul prin vârstele timpului și ale trupului. Cristina Crețu povestește și se povestește cu sinceritate, fără farduri, fără linii în plus sau în minus care să(-i) înfrumusețeze imaginea/imaginile.

Ea are o percepție realistă asupra lumii prin care a trecut ca și asupra ei înseși, dar are și capacitatea de a sintetiza prin metaforă și simbol locul ei în lumea cea aieva, fapt relevant în situație arhetipală a fetei lovite de o căprioară, metaforă pe care Alex Ștefănescu o alege ca titlu al prefetei care însoțește volumul. Simbolismul căprioarei este complex. Cea mai cunoscută și acceptată conotație este cea a ingenuității. Într-adevăr, scrisul Cristinei Crețu are o componență de ingenuitate și de inocență care-i amprentează scriitura cu o calitate particulară a stilului – simplitatea, amprenta celor dăruți cu harul de a exprima simplu, dar nu simplist, lucruri și trăiri complexe și de a le da, astfel, drept de viață literară. Întâmplări, aparent fără niciun sens, integrate în banalitatea zilelor anonime, își dezvăluie, prin rememorare și retrăire, un sens, sens în care se produce revelația propriului eu. [...]. Chiar surzenia, și Beethoven a fost surd!, pe care o acuză, are simbolismul ei, așa cum are orbirea pentru Oedip..., sinceritatea și adevărul din scrisul său pot avea efectul pe care iubitorul de literatură îl va aprecia ca pe un dar de mare preț.

La final, titlul poetic, *O carte pentru primăvara mea*, își revelează simbolismul în conotații ce reverberează asupra întregului. Autoarea însăși oferă o posibilă interpretare conducând spre sensul înalt acordat cărții și relației personale cu cartea, ca univers de idei și de frumuseți: „Creierul nostru e ca un copac și, ca să-l menținem verde, îi dăruim primăveri citind. «O carte pentru primăvara mea, vă rog!», așa ar trebui să spunem când cumpărăm o carte”...

Ritmul narației, căldura spunerii artistice, sinceritatea și încrederea în fapta culturală fac din această carte o primăvară pentru orice cititor. Nu vă tentează să-i absorbiți aromele?...”.

(**Ana Dobre**, critic literar, în *Atitudini Contemporane*)

”Cristina Crețu aduce, prin volumul *Temple de trei zile*, o proză dominată de un acut sentiment al deșrădăcinării, pe care îl mărturisește încă din cuvântul introductiv – *Fac parte din două lumi: lumea satului unde am copilărit și lumea orașului în care trăiesc. [...]* *Fac parte din două lumi. Sunt clipe când, în zare, mi se pare că aud chemarea pământului meu sau poate el trăiește deja în sângele meu și îmi vorbește...* – și îl susține prin evocarea unor figuri a căror existență a traversat microcosmosul satului natal [...]. cu evenimente care au punctat-o și pe care scriitoarea le reînvie [...].

În ceea ce o privește pe Cristina Crețu..., o tristețe sfâșietoare îmbracă proza din volum. De fapt, în rândurile scrise de Cristina Crețu, se poate observa toată gama de trăiri de la nostalgie și până la durerea de a fi pierdut o lume (fără ca reperele acesteia să înceteze să-i traverseze gândurile), de un paradis pierdut, căreia scriitoarea îi este recunoscătoare pentru tot ce i-a oferit, prin părinți, prin cei apropiați, prin întregul univers rural, de unde și-a adunat zestrea de trăiri, prin amintirile pe care le-a teaurizat [...], scriitoarea caută să dea eternitate clipei, fixând efemerul asemenea insectelor din chihlimbar: obiceiuri tradiționale, vechi, legate, de pildă, de nuntă (dansul cămășii miresei), de înmormântare, frăția „de apă”, datul în gât cu gaz, pentru vindecarea amigdalelor etc., figuri sau comportamente stranii, amestecate printre oameni

obișnuiți și întâmplări pe măsură alcătuiesc, așadar, universul cărții Cristinei Crețu, fiecare dintre prozele din volum putând fi citită ca fragment de capitol al unui roman care, probabil, își așteaptă rândul, răbdător, să iasă în lume, ceea ce ne oferă scriitoarea aici fiind un fel de „episod-pilot” al unei scrieri de anvergură...”.

(**Mioara Bahna**, *Bucăți de ambră, Temple de trei zile, Prefață*, Text publicat în Revista *Plumb, Bacău*)

”Pe Cristina Crețu, autoarea volumului *Temple de trei zile*, o știam poetă. Nu aflasem că scrie și povestiri, dar ...în vizita pe care am făcut-o împreună în Italia, alături de un grup de scriitori de la *Grai Românesc* și mult după aceea, în tot ce a apărut semnat cu numele său, m-am convins că talentul și instruirea îi permit să scrie orice. [...]. Autoarea are grijă, înainte de toate, să-și aleagă subiectele dintre cele mai interesante, mai vii și mai de culoare din viața de toate zilele. Odată selectate, le îmbracă în haină artistică strălucitoare, având grijă, la croială, să înlăture nesemnificativul și să ofere numai esențe din ce știe că este mai plac cititorului. Depănarea poveștii poate fi asemuită cu o apă de izvor pură, limpede, răcoritoare, din care bei și nu te mai saturezi. Pe tot firul ei, Cristina Crețu are în vedere povăța, cea care rămâne după ce amănuntele se uită. Farmecul povestirilor îl dau simplitatea, dacă se poate spune așa - se știe cât de complicat e să scrii simplu - fluentă, ironia fină, autopersiflarea, zugrăvirea personajelor din numai câteva trăsături de penel și, bineînțeles, esența care se imprimă în suflet și își răspândește în timp aromele. Oricare dintre povestiri captivează, oricare are tâlc. Din „Costantina” va răzbate, peste ani, figura lui Spirache, avarul care rămăsese fără aur. I-l luaseră ginerele și fata și îl prăpădiseră la jocurile de noroc, la petreceri pe bani mulți sau pe rochii costisitoare.. De o asemenea trădare se plânge și Stelică Molea din *Temple de trei zile*, povestire cu același titlu ca al cărții, acordeonist, „omul cu o mie de degete”, cum i se spune cu admirație. Luase pe lângă el un tânăr, să-l învețe meserie. Învățăcelul a fugit cu nevasta lăutarului care, supărat de trădarea venită din două părți, a murit înainte de a ajunge la patruzeci de ani. Cu același interes se citește povestirea „Catalina, fir de iarbă”. O fată de țigani ghicea unei femei să afle unde era ascuns ce pierduse de mult timp și spera să găsească. I-a spus femeii că se află în casă ce pierduse și n-a fost crezută. Pierduse fata, care are pe umăr o floare. Ghicitoarea și-a dezgolit umărul și i-a arătat floarea. „Cu sufletul strâns”, chiar așa am rămas după ce am citit povestirea cu acest titlu. O femeie în vârstă, care se deplasa greu, cu ajutorul unui scaun, se necăjește când sună copiii și nu-i răspund. „Am văzut o femeie uitată, am văzut bătrânețea cum schingiuieste trupul și mintea”, concluzionează autoarea. Sper că v-am trezit curiozitatea de a vă delecta citind povestirile Cristinei Crețu. Avem tot mai mult nevoie de povești pentru a ne înfrumuseța zilele, acum, când parcă ne îndepărtăm de oameni în loc să-i simțim aproape, parcă suntem prea încrâncenați în loc să deschidem ferestre spre sufletul celui de lângă noi, avem tot mai mult nevoie de povești pentru a ne înfrumuseța sufletul. O felicit din

toată inima pe autoare și îi aștept cu încredere și nerăbdare viitoarele creații".
(**Dumitru Dănăilă**, *Esențe de înțelepciune*, lansarea cărții, Bookfest 2017)

„Fac parte din două lumi: lumea satului unde am copilărit și lumea orașului în care trăiesc” este cartea de vizită a Cristinei Crețu pe care o prezintă cu mândrie întregii lumi, dar în același timp cu o măiestrie specifică scriiturii care, după părerea mea, îi anunță un promițător viitor literar, apropiindu-se cu pași siguri de o destinație la care doar cei mai buni dintre cei buni ajung.

[...]. Lumea satului, cu toate datinile și obiceiurile ei (nunți, botezuri, cununii, moartea, împăcarea etc) este prezentată de autoare într-un mod inedit, expresiv, făcându-ne să trăim momente unice, înălțătoare, indiferent dacă cunoaștem, într-o măsură mai mică ori mai mare, aspecte din viața satului. Nimic nu-i scapă creatoarei, nimic nu trece dincolo de condeiul ei, fără a fi așezat cu măiestrie pe hârtie. Capitolul cu imaginea Catalinei, ȝiganca cu pielea albă (*„maica zice că sunt albă că m-a scăldat în lapte de vacă la prima fătare, iar bunica m-ar fi descântat la stele”*), cu un trandafir pe umărul stâng, născută în neamul ursarilor, care avea să-și afle după ani de zile mama și numele ei adevărat-Lăcrămioara-, arată sensibilitatea autoarei, despre care eu, la lansarea volumului ei de debut, aveam să vorbesc ca despre *„finețurile unui porțelan”*.

Volumul *Temple de trei zile* (acei stâlpi îmbrăcați în papură și de macatele țesute de pe pereți, care susțineau corturile în care se făceau odată nunțile la țară, nunți ce durau trei zile) ne dezvăluie însemnătatea templelor ridicate în cinstea bucuriei *„în care slujeau neobosiți lăutarii, unii dintre ei rămânând legende, ca bietul Stelică Molea, omul cu o mie de degete”*, împreună cu povestea de viață a unor oameni aflați într-o continuă căutare, ale căror valori și principii (respectul, iubirea, încrederea, înțelepciunea etc) sunt mai presus de orice.”

(**Liliana Liciu**, scriitor, lansarea cărții *Temple de trei zile*)

”Ca niște cioburi de lut, ca niște fragmente de mozaic, de dantele vechi și de mărgele, povestirile Cristinei Crețu ne invită să le asamblăm într-un tablou panoramic al satului românesc cu tot ce are el specific, cu puțin înainte ca influența orașului să-i altereze viața. Acest tablou, frescă a vieții sătești, reclamă autoarei alte scormoneli în memorie pentru a scoate la lumină (a tiparului) amintiri ale copilăriei, ale tinereții petrecute alături de oamenii satului...De ei și de obiceiurile locului îi sunt legate rădăcinile... Mirosul merelor, al caselor din chirpici, al ierbii și al fierturii de pe vatră nu-l poate alunga nici o shaorma sau pizza de la oraș. Braga și acadelele aduse în sat de vânzătorul ambulant par mai apetisante decât finețurile din cofetării. Și nunțile din cort (*Temple de trei zile*) parcă au mai mult farmec decât cele din vreun local de la oraș.

Personal am în fața ochilor, citind din proza sa, piesele unui puzzle grandios. Ici o nuntă, dincolo o înmormântare, un botez, o scenă de la școală sau din familie. Și multe chipuri. Mama, tata, mătuși, frați, cumnați, vecini, colegi.... Chipuri, evenimente, cioburi de amintiri care se caută unele pe altele să se lipească

formînd o lume stranie pentru cine nu a cunoscut-o, fascinantă pentru cei ce am făcut parte din ea. Cristina, te așteptăm cu noi și noi povestiri pentru îmbogățirea acestui basm!”.

(**Mihaela Radian**, pictor, lansarea cărții *Temple de trei zile*, Bookfest 2017)

”Conștientinzându-și propria fragilitate în fața vieții, poeta se dezvăluie într-o exprimare lirică emoționantă, marcă a unei sensibilități și har necomune: ”Pașii mei/ corăbii în derivă/ în apele amăgitoare ale vieții,/ în care eu însămi stau închisă/ ca într-o oglindă”.

Ca fereastră a sufletului, ochii exprimă natura duală a ființei poetei (generic a ființei umane): ”Ochii mei,/ unul cer și altul pământ” și-l încheie astfel ”gura mea, prin care evadez tăcând”! (*Autoportret*, p. 9).

De la o poezie la alta, Cristina Crețu se descoperă pe sine, tot mai profund, în relație cu ceea ce rezonază afectiv: ”Îmi zic: ”Să scriu!” și mă apucă un plîns,/ de parcă un munte de durere în piept s-a strâns/... Copacii îmi plac...cu ei mă înțeleg,/ când ramură uscată sunt și-n vînt mă pierd.../ În verdele cu ape de tinerețe,/ duios îmi spală ochii de tristețe,/ dar toamna va veni, frunza va strînge/ și-atuncea sta-vom în genunchi și-om plînge...// (*Cînd toamna va veni*, pg.13).

Cele 115 poezii care alcătuiesc volumul *Iarna dintre noi*, apărut la Editura **Liric Graph**, 2016, sunt tot atâtea plonjări în adîncul fântânii sufletului poetei ca să dea ”de stele-n apă” (L.Bлага) și, în final, poeta spune și să fie sigură că are dreptate ”Aceasta sunt eu!” și, adaug eu, are motive să fie mândră și că miracolul pe care l-a descoperit, va continua să existe și să se concretizeze în alte izbânzii literare, pe care le așteptăm, spre a ne bucura împreună”.

(**Geo Călugaru**, membru UR, lansarea cărții *Iarna dintre noi*)

”Modestie, simplitate, nostalgie, delicatețe, atașament, dragoste, generozitate sunt doar cîteva dintre sugestiile pe care le oferă titlul cărții Cristinei Crețu, spre înțelegerea stării de suflet din care au pornit prozele scurte ale scriitoarei, din acest volum, forme de expresie a omagiului său față de obârșii, cu toate ale lor. [...]...scrisul, pentru Cristina Crețu, nu este doar un act cathartic, de vreme ce, în cuvîntul-înainte al cărții afirmă: *Nu e ușor să scrii proză. Mai întîi de toate, trebuie să ai un mesaj, să te întrebi de ce scrii despre lucrul acela, care e scopul tău.* De aceea, prozele ei traduc atât dorința, cât și știința de a crea, încît se lasă condusă de memoria afectivă, însă nu în totalitate, lucru vizibil mai ales în plan tematic, unde, așa cum se poate observa, are grijă să păstreze un echilibru între mesajul obiectiv și încărcătura empatică, universul epic pe care-l aduce sub ochii cititorului fiind, ca urmare, verosimil.

Lumea care populează spațiul epic, animînd niște timpuri ca de poveste, cum le percepe aproape fiecare ins, cele ale copilăriei, de la *bunica Eana* înapoi – *Eu am văzut doar rochia bunicii. Era mov, înflorată, din diftină (la noi se zice deftină).* *Mama o păstrase...* – , începe, în carte, să se contureze prin aducerea în scenă a unora dintre „personajele” ce i-au precedat plămădirea celei care, la maturitate, își propune să-și aducă obolul la perpetuarea urmelor unora dintre

înaintașii săi care și-au prelungit existența până la ea, având mama, semnul distinctiv al matricei existențiale, în prim-plan [...]. Un astfel de fundal, cum remarcam, nu poate fi decât impregnat de lirism (*Ochii mamei erau albaștri-albaștri. Plânsul le limpezise culoarea și păreau că oglindeau o frântură de cer îndepărtat. Sau: Vin sărbătorile și mi-aș mângâia mama. Lumina palidă a apusului s-a stins pe nesimțite, fără nicio umbră, fără niciun fald. Au rămas doar gândurile, gândurile cu pâlpâiri de dor...*), devenit, prin urmare, una dintre trăsăturile definitorii ale stilului cărții, amintind, și la acest capitol, de scrisul unor mari prozatori cu sorgintea în același areal geografic, mă refer, de pildă, la Zaharia Stancu – seniorul acelor plaiuri –, dar și la un mare scriitor contemporan, Ștefan Mitroi.

[...] prozatoarea schițează efigiile unor inși cu ai căror pași s-au intersectat, fie și pentru scurt timp, ai ei, mai ales în copilărie, dar și mai târziu, ființe cu vieți deloc spectaculoase, dar marcante pentru contactul cu lumea al unui copil: *Nea Stancu, Nea Stan Țiganu' ori Nea Tudor Bulucea, baba Dina, baba Neaga, nea Marin al babii Crisii, nevastă-sa Niculina, țața Petra cu nea Rale, nea Stan Fieraru'...*

Marile momente ale existenței, nunta cu obiceiurile și, desigur, pitorescul ei, în această parte de țară, cu duioșie creionată (*Mândri erau oamenii noștri! Când mergeau la o nuntă, nu-i mai cunoșteai, bărbații, la costum și pălărie, mergând în față, iar femeile, cu un pas în urma lor, rușinoase, cu toți ochii aceia ațintiți asupra lor când lăutarul le cânta marșul de bun venit. Aveau basmale frumoase, cu fir auriu sau argintiu, bluze albe, brodate de vreo croitoreasă pricepută, flanele atârând pe umeri, rochii din material străin, fuste bune), însă și moartea (de pildă, în *Umbre: Se întunerice de-a binelea. Luna șchiopăta pe cerul sticlos. N-a simțit decât o arsură, apoi un val cald i-a umplut cămașa. Un frig iernatic a început să i se urce de la degetele de la picioare până sus. Când a ajuns la cele trei ape ale frunții, noaptea pogorâse pe un altar negru de gheață. Marița zăcea la pat de câteva săptămâni. Prin odaia mică treceau umbre albe. Ochii săi se învățaseră cu ele și ea le strângea sub pleoapele obosite, dorind să-și curme odată dansul.*), la care se adaugă culesul viei, țesutul în război, viața tinerei soții la casa soțului și a socrilor, făcutul mămligii, obiceiurile sărbătorilor de iarnă, Rusaliile cu „spălatul de picioare”, dar și alte imagini emblematice ale vieții rurale sunt ipostaziate în carte, iar amintitul deja lirism aureolează totul, ca, de pildă, atunci când naratoarea își amintește: *Plutea în aer pacea zilei de sărbătoare și dinspre pomi, parfumul te-amețea sau: Era o toamnă de miere. Frunze arse de viță de vie curgeau din boltă. Când le călcai, se măcinau. Deasupra salcâmlor, graurii se roteau oropsiți.**

Scriitoarea dozează, atât prin conținutul epic al textelor, cât și prin cel liric raportul dintre tristețe și bucurie. Eu trăiam într-o poveste. Însă trecerea timpului deschide o rană nevindecabilă...”.

(Mioara Bahna, Prefață la cartea *Un loc din câmpie*)

Profil literar realizat de **Antoneta Rădoi**

Redactor-șef la **Convorbiri literar-artistice**